

Bystřice pod Hostýnem

Kraj: Zlínský

Správní obvod: Bystřice pod Hostýnem

Nadmořská výška: 315 m n. m.

Počet obyvatel: 7 985

Adresa URL: www.bystriceph.cz

Okres: Kroměříž

GPS souřadnice: 49.399237N, 17.674021E

První pís. zmínka: 1368 (656 let)

PSČ: 768 61

Historie obce Bystřice pod Hostýnem

Okolí Bystřice pod Hostýnem osídlili lidé už v pravěku. Nejstarší písemná zpráva o Bystřici pod Hostýnem pochází z 8. ledna 1368, kdy biskup Albert ze Šternberka vkládá do Zemských desek olomouckých Bočkovi z Kunštátu půl městečka Bystřice. Bylo to malé městečko s dřevěnými chalupami, které byly seskupeny kolem Hučnice a hatěné cesty. Obcí protékala říčka Bystřička.

Kolem roku 1369 začal Boček z Kunštátu, praděd krále Jiřího z Poděbrad, stavět pod Tesákem své sídlo. Byl to hrad, který Boček nazval podle původního sídla svého rodu u Brna, Obřany. Hrad však pravděpodobně nikdy nebyl dokončen, protože stavbu nepovolil panovník. Karel IV. jej nařídil zbořit. Boček situaci vyřešil prodejem panství markraběti moravskému, Janu Jindřichovi, bratrovi Karla IV. Ten ponechal hradu jméno Obřany a roku 1374 prodal panství Ctiborovi z Cimburka. Z té doby také pochází 1. zmínka o bystřickém farním kostele.

Další vývoj panství není znám. Víme jen, že kolem roku 1400 se Bystřice opět dostala do vlastnictví pánů z Kunštátu. Roku 1447 se hrad Obřany označuje již jako zbořený, pravděpodobně se tak stalo při tažení husitů. Tehdejší majitel panství, Milota z Tvorkova, si namísto zbořených Obřan vystavěl tvrz přímo v Bystřici, na místě dnešního zámku. Ještě téhož roku byla tvrz prodána pánům z Landštejna.

Dalšími vlastníky se koncem 15. století stali páni z Hustopeč. V Bystřici stál v té době městský pivovar a 27 várečných domů, byl zde i cech soukenický, řeznický a důležitým výdělkem místních obyvatel bylo formanství. Panství využívalo zdejší lesy, takže byly postaveny i 2 pily.

V polovině 16. století žilo v Bystřici asi 500 lidí. Po smrti posledního mužského člena rodu pánů z Hustopeč dědila panství Mandalena provdaná za Buriana Žabku z Limberka. Z té doby pochází také první zmínka o kopci Hostýnu, který se původně psal Hoštejn.

Stavebního rozvoje se městečku dostalo až za Františka Antonína, který nechal postavit ve zdejších okolí několik chrámů. Jako první počátkem 18. století kostel na sv. Hostýně.

Když zemřel Jan Nepomuk hrabě Wengerský, připadla Bystřice roku 1827 vzdálenému příbuznému, svobodnému pánu Olivierovi z Loudonu, potomkovi slavného generála Loudona. Loudonové byli posledními šlechtickými majiteli panství. Náleželo jim od roku 1827 do poloviny 30. let tohoto století. Rozkvět Bystřice nastal po roce 1817 díky Rukopisu královedvorskému. V souvislosti s ním ožily opět pouti na sv. Hostýn. V důsledku toho přibýlo i živností souvisejících s poutěmi a nakonec i počet obyvatel. K největšímu rozvoji došlo v Bystřici po roce 1861, a to jak co do počtu obyvatel, tak i co do života městského. Tehdy přišli do Bystřice rakouští průmyslníci, bratři Thonetové. Zdejší prostředí, a hlavně lesy, se jim natolik zalíbily, že se dohodli s majitelem panství, Arnoštem Loudonem na odkupu dřeva

a založili zde továrnu na ohýbaný nábytek. Svého času to byla největší továrna na ohýbaný nábytek v Evropě. Výroba byla tak velká, že už za 4 roky místní lesy přestaly stačit a dřevo se muselo začít dovážet. Koncem století měla už továrna 2155 zaměstnanců. Ze vzdálenějších vsí chodili 3 i více hodin pěšky. Proto byla v těsné blízkosti továrny postavena kolonie dělnických domků. Z malého zemědělského městečka se pomalu stávalo středisko dřevařského průmyslu.

zprovozněna v listopadu 1882 a o rok později k ní byla připojena vlečka vedoucí od vlakového nádraží k Thonetově továrně. Až do roku 1947 byla přeprava po této trati zajišťována volskými nebo kravskými potahy.

Roku 1901 tady byl založen závod na impregnaci dřeva, Impregna. Majiteli byli bratři Hrdličkovi. Dělníci přicházeli vesměs z Rusavy. Podnik pracoval jen na jaře, v létě a na podzim. V zimě impregnační roztok zamrzal a proto chodili dělníci na práci do lesů.

V roce 1908 založil v Bystřici Robert Slezák továrnu na výrobu kovového nábytku. Ten vyhovoval zdravotním požadavkům modernizujících se nemocnic, sanatorií a škol. O 20 let později bylo v továrně zřízeno pracoviště na pochromování kovu.

Bystřice proslula také díky okrasným školkám a zahradní architektuře. Podnik založil v roce 1926 Antonín Horák, který postavil domek, balírnu a skleník na rozmnožování dřevin. U domu si založil skalku, kde měl už koncem 20. let 300 druhů alpinek. Skalka je v okolí známá dodnes.

V polovině 30. let tohoto století musel baron Loudon z důvodu finančního krachu prodat panství státu. Ministerstvo obrany potřebovalo prostory pro umístění vojenských skladů léků. Ty byly na zámku s přestávkou ve 2. světové válce až do roku 1991.

30. léta se vůbec špatně podepsala na vývoji Bystřice. Thonetové se dostali do nesnází a byli nuceni podnik spojit s konkurenčním závodem Kohn a Mundus v Holešově. Impregna se dostala do krize a byla prodána. Roku 1936 se v ní mimo pražců a sloupů elektrického a telegrafního vedení začaly vyrábět ještě parkety. Za války pak, ze zbytkového dřeva, hračky pro německé děti.

Po roce 1948 neminulo ani zdejší podniky znárodnování. Ve Zbořilově továrně na výrobu svíček byla po znárodnění výroba zastavena a budovy byly předány pletárnám. Thonetům byly závody odebrány a přejmenovány na TON - Továrnu na ohýbaný nábytek. Impregna byla znárodněna jako jeden z prvních podniků ve městě, předána Dřevařským závodům a přejmenována na JMDZ - Jihomoravské dřevařské závody. Slezákova továrna na výrobu kovového nábytku byla rovněž majiteli odebrána, přidělena podniku v Lysé nad Labem a přejmenována jako Kovona.

Snad nejlépe dopadly Horákovy školky, kde naštěstí zůstal Antonín Horák pracovat jako vedoucí i po znárodnění. Po jeho smrti se vedení ujali jeho 2 synové ing. Květoslav a Jaroslav Horákové. Díky nim se podařilo zahradnictví zachovat dodnes.

